

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2353/2537

พนักงานอัยการ จังหวัด กาญจนบุรี โจทก์ นาย พรชัย เนตร น้อยจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 918, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4, ป.วิ.อ. มาตรา 2, ป.วิ.อ. มาตรา 39, ป.อ. มาตรา 78, ป.วิ.อ. มาตรา 218, ป.วิ.อ. มาตรา 222

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยออกเช็คพินาทมอบให้ ย. เพื่อชำระหนี้ เช็كدังกล่าวเป็นเช็คให้ใช้เงินแก่ผู้ถือ ย. ย่อมโอนให้ แก่ผู้เสียหายด้วยการส่งมอบให้กันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 918 ประกอบมาตรา 989 ผู้เสียหายจึงเป็นผู้ทรงเช็คโดยชอบ เมื่อผู้เสียหายนำเช็คไปเรียกเก็บเงินแล้ว ธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินจำเลยย่อมมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ขณะธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คพินาท ผู้เสียหาย เป็นผู้ทรงเช็คและเป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลยจึงมีฐานะเป็นผู้เสียหายตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) แม้ต่อมาภายหลังผู้เสียหายจะได้รับชำระหนี้ ตามเช็كدังกล่าวจาก ย. ก็ไม่ทำให้ฐานะการเป็นผู้เสียหายของผู้เสียหายในคดีอาญาหมดไป ทั้ง การชำระหนี้ของ ย. แก่ผู้เสียหายก็เป็นการชำระหนี้ตามกฎหมายที่ ย. จะต้องรับผิดชอบผู้เสียหาย มิใช่เป็นการชำระหนี้แทนจำเลย จึงไม่ทำให้คดีระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา 39 แต่อย่างไร โจทก์ยังคงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2534 เวลากลางวันจำเลยสั่งจ่ายเช็คธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด สาขาบ่อพลอยลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2534 จำนวนเงิน 95,000 บาท มอบให้นายยุทธนา เพื่อชำระหนี้ค่าซื้อขายสับปะรด อันเป็นหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย วันที่ 5 พฤษภาคม 2534 เวลากลางวัน นายยุทธนาได้นำเช็كدังกล่าวไปมอบให้นางอัญชลีผู้เสียหายเพื่อ ชำระหนี้เงินกู้ยืมซึ่งเป็นหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย ต่อมาวันที่ 13 พฤษภาคม 2534 เวลากลางวัน ผู้เสียหายนำเช็كدังกล่าวไปเรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินโดย ให้เหตุผลว่าโปรตติดต่อบริษัทผู้สั่งจ่าย ทั้งนี้จำเลยออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คและ ออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คนั้น เหตุ เกิดที่ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 จำเลยให้การปฏิเสธศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4(1), (2) จำคุก 4 เดือนจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ลดโทษให้ จำเลยหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกจำเลย 2 เดือน 20 วันนอกจากที่ แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า คดีนี้ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 (1)(2) จำคุก 4 เดือน ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าลดโทษให้จำเลยหนึ่งในสาม คงจำคุกจำเลย 2 เดือน 20 วัน โดยยังคงลงโทษตามบทมาตราที่ศาลชั้นต้นวางไว้ จึงเป็นการแก้ไขเล็กน้อยและยังคง ลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปี ห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความอาญา มาตรา 218 วรรคแรกที่ว่าจำเลยฎีกาขอให้รื้อการลงโทษนั้น เป็นการโต้เถียงเกี่ยวกับดุลพินิจของศาลว่าสมควรรื้อการลงโทษให้จำเลย จึงเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามตามบทกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้ จำเลยคงฎีกาได้เฉพาะในปัญหาข้อกฎหมาย แต่ในการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวศาลฎีกาจะต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวนตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 222 ซึ่งศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยเป็นผู้ส่งจ่ายเช็คตามเอกสารหมาย จ.1 มอบให้นายยุทธนาเพื่อชำระหนี้ค่าซื้อขายสับประรดซึ่งจำเลยซื้อจากนายยุทธนา ต่อมานายยุทธนามอบเช็คตามเอกสารหมาย จ.1 ให้นางอัญชลีผู้เสียหาย เมื่อเช็คดังกล่าวถึงกำหนดผู้เสียหายนำไปเรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงินในวันเดียวกับที่ลงในเช็คโดยให้เหตุผลว่าโปรตติดต่อบริษัทผู้ส่งจ่าย ปรากฏตามใบคืนเช็คเอกสารหมาย จ.2 ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาข้อกฎหมายของจำเลยมีว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องเพราะนายยุทธนามอบเช็คตามเอกสารหมาย จ.1 ให้ผู้เสียหายเพื่อแลกเงินสดโดยไม่มีการสลักหลังหรือไม่มีสัญญาคุ้มใด ๆ หนี้ระหว่างนายยุทธนากับผู้เสียหายไม่เป็นหนี้ที่มีอยู่จริง และใช้บังคับไม่ได้ตามกฎหมาย เห็นว่าตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 บัญญัติว่า "ผู้ได้ออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมายโดยมีลักษณะหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ฯลฯ เมื่อได้มีการยื่นเช็คเพื่อให้ใช้เงินโดยชอบด้วยกฎหมาย ถ้าธนาคารปฏิเสธไม่ใช้เงินตามเช็คนั้น ผู้ออกเช็คมีความผิด ฯลฯ" การที่จำเลยออกเช็คเอกสารหมาย จ.1 มอบให้นายยุทธนาเพื่อชำระหนี้ค่าซื้อขายสับประรดซึ่งจำเลยซื้อจากนายยุทธนาเป็นการออกเช็คเพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย ทั้งเช็คดังกล่าวเป็นเช็คให้ใช้เงินแก่ผู้ถือ นายยุทธนาย่อมโอนให้แก่ผู้เสียหายด้วยการส่งมอบให้กันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 918 ประกอบมาตรา 989 โดยไม่จำเป็นต้องสลักหลังหรือมีสัญญาคุ้มใด ๆ มาแสดงผู้เสียหายจึงเป็นผู้ทรงเช็คโดยชอบเมื่อผู้เสียหายนำเช็คนั้นไปเรียกเก็บเงินแล้วธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน จำเลยย่อมมีความผิดตามบทกฎหมายดังกล่าว ส่วนการที่นายยุทธนามอบเช็คเอกสารหมาย จ.1 ให้แก่ผู้เสียหายจะเป็นการมอบให้เพื่อชำระหนี้ที่มีอยู่จริง และบังคับได้ตามกฎหมายหรือไม่เป็นเรื่องหนึ่งระหว่างผู้ทรงเช็คคนแรกกับผู้ทรงเช็คคนต่อมา หากทำให้มูลหนี้ที่จำเลยออกเช็คเปลี่ยนแปลงไปไม่ จำเลยจึงไม่พ้นความผิด ส่วนที่จำเลยฎีกาต่อไปว่านายยุทธนาได้ชำระเงินตามเช็คเอกสารหมาย จ.1 ให้แก่ผู้เสียหายแล้ว ผู้เสียหายจึงไม่อยู่ในฐานะผู้เสียหายอีกต่อไปทำให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องนั้น เห็นว่าขณะธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค เอกสารหมาย จ.1 ผู้เสียหายเป็นผู้ทรงเช็คและเป็นผู้ได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลย จึงมีฐานะเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) แม้ต่อมาภายหลังผู้เสียหายจะได้รับชำระหนี้ตามเช็คดังกล่าวจากนายยุทธนาก็ไม่ทำให้ฐานะการเป็นผู้เสียหายของผู้เสียหายในคดีอาญาหมดไปทั้งการชำระหนี้ของนายยุทธนาแก่ผู้เสียหายก็เป็นการชำระหนี้ตามกฎหมายที่นายยุทธนาจะต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในฐานะที่นายยุทธนาเป็นผู้โอนเช็คดังกล่าวชำระหนี้แก่ผู้เสียหาย มิใช่เป็นการชำระหนี้แทนจำเลย จึงไม่ทำให้คดีระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 แต่อย่างใด โจทก์จึงยังมีอำนาจฟ้องพิพากษายืน

องค์คณะ

อำนวย สุขพรหม · ยงยุทธ ธารีสาร · ยรรยง ปานูราช

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2353/2537>